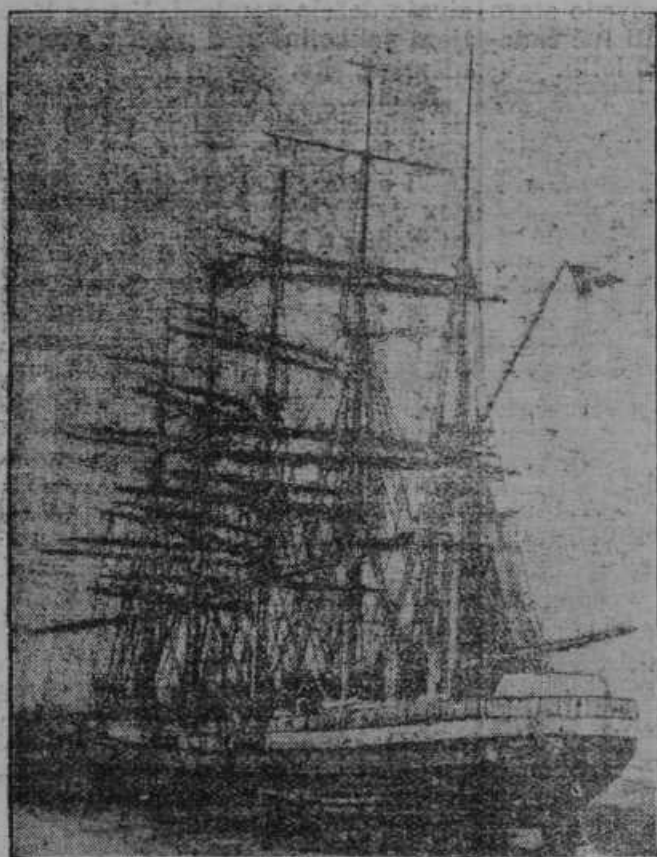

Največja jadernica na svetu, ki je pred dobrimi meseci dni na širnem morju izginila in se je najbrž potopila.

Cenjenim naročnikom!

Vse cenjene naročnike, ki imajo plačano naročnino samo do 1. aprila, opozarjamo, da isto takoj obnovijo, kajti drugače se jim s prihodnjo številko ustavi »Slovenski Gospodar«. Naročnina stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din.

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 28. marca so pripeljali špeharji 24 vozov z 77 zaklanimi svinjami. Radi slabega in deževnega vremena sena, otave in slame ni bilo na trgu. Svinjsko meso je bilo po 15 do 25 Din. Čebula je po 4 do 5 Din, krompir po 1.50 do 2 Din, česen po 16 do 18 Din, ohrovt glava po 1 do 4 Din, karfiola glava po 5 do 16 Din, sveže zelje po 2 do 8 Din, kislja repa pa 2 Din, kupček špinacije po 1 Din, jabolka po 4 do 10 Din 1 kg, suhe slive po 10 do 12 Din, mleko po 4 do 5 Din, smetana po 14 do 16 Din, surovo maslo po 44 do 48 Din, jajca po 1 do 1.50 Din. Pšenica je po 3 Din, rž po 2 Din, ječmen po 2 do 2.50 Din, oves po 1.50 Din, koruza po 2 do 2.50 Din, ajda po 2 do 2.50 Din, prosa po 2.50 do 3 Din, fižol po 5 do 6 Din. Kokoš komad po 37 do 45 Din, par piščancev po 60 do 90 Din, purani po 80 do 150 Din, 1 kozlič po 80 do 100 D, domači zajci po 20 do 40 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo: 16 konj, 13 bikov, 170 volov, 266 krav in 14 telet, skupaj 479 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu 26. sušca 1929 so bile sledeče: vol 1 kg žive teže od 5.75 do 8.50 Din, bik za klanje od 6 do 8 Din, krave od 3.50 do 8.50 Din, mlada živina od 6

do 8 Din. Prodalo se je: 313 komadov, od teh za izvoz v Italijo 41 komadov, v Avstrijo 46 komadov.

Gospodarska obvestila.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva za Maribor in okolico priredi v nedeljo, dne 7. aprila t. l., ob 10. uri v dvorani oblastne vinarske in sadjarske šole v Mariboru predavanje o vzgoji vzpenjalk in cvetlic. Predava znani strokovnjak prof. ing. C. Jeglič. K obilni udeležbi vabi vse zanimance — odbor.

Predavanje o sadjereji se je vršilo dne 17. marca v Dobrni pri Celju, na katerem je govoril g. Konrad Pečovnik tudi o cepljenju, škropljenju, pomlajenju in drugem zelo poučno za naše sadjarje!

Poročilo Ljudske posojilnice v Celju. Dne 22. marca t. l. se je vršil občni zbor Ljudske posojilnice v Celju. Iz poročila posnamemo, da se je ta zavod v minulem letu prav krepko razvil in zelo lepo napredoval. Denarni promet je znašal Din 606,430.299.52. Število zadrušnikov je naraslo od 3249 do 3979. Hranilne vloge na knjižice in v tekočem računu so znašale koncem leta D

Usoda tihotapskega parnika.

Kakor znano, je v Zedinjenih državah strogo prepovedan alkohol. Ladje, ki tihotapijo z alkoholom, ako jih zasačijo, neusmiljeno potopijo, posadko pa zaprejo. Kljub najstrožjim odredbam proti alkoholu cvete tihotapstvo po suhem in na morju. Angleška in Francija zaslužita zaradi ameriške alkoholne prepovedi težke milijone.

Parnik »Im—alone« je bila celih pet let najbolj podjetna in najbolj drzna tihotapska ladja, ki je preskrbovala hotele ameriških vele mest z vsakojakimi opojnimi pijačami. Amerikanske oblasti so pošiljale cela brodovja proti omenjeni tihotapki, da bi jo izsledila kje na odprtem morju in jo potopila s topovskimi streli. »Im—aloni« se je skozi leta posrečilo, da je ušla preganjalcem in razprodala prepovedano blago za drago ceno na določene naslove.

Prebivlastvo ob Mehikanskem morskem zalivu je imenovalo parnik »ladjo duhov«, ker je umela, se nevidno prikriti. Doma je bila »Im—alone« v Angleškem Hondurasu in last bogatega tihotapca, ki je bil pred 10 leti še revež, a je danes večkratni dolarski milijonar.

»Im—alone« je bila zadnji parnik od celega brodovja, ki je bilo last tihotapca milijonarja. Nekatere parnike so mu potopili Amerikanci, druge je zamenjal s torpednimi čolni, ki so hitrejši za pobeg.

»Im—alona« je bila opremljena z močnim Diesel-motorjem, ki jo je gнал z izredno naglico. Imela je pripravo, ki je v par minutah zagnila parnik v meglo, da je bil neviden. Večkrat je prestal hude boje z ameriškimi preganjalci, ki so javili lansko jesen v svet, da se jim je posrečilo drzno tihotapko uničiti. Kmalu za tem poročilom se je zopet pojavila ob obali, kjer je alkohol prepovedan.

Posadki je poveljeval kapitan izredne telesne velikosti, pretkanosti in vsestranskih zmožnosti. Bil je seve bogataš in posestnik več palač po angleških vele mestih.

V zadnjem času so parnik tako novodobno opremili, da se je lahko prelevil tekom par minut v nezaten ribiški čoln ali čoln za zabavo, koj za tem je bil bojna ladja z več topovi.

Amerikanske oblasti so razpisale milijonsko nagrado onim stražnim ladjam, katerim bi se posrečil potop tega tihotapskega drzneža.

Šele te dni se je posrečilo celemu ameriškemu brodovju, da je zasačilo »Im—alono« na odprtem morju. Vnela se je večurna kanonada, v kateri je tihotapka podlegla. Posadko so ujeli, jo zaprli in bo sojena po ameriških strogih postavah.

78,419.225.32 in so torej v letu 1928 narastle za Din 16,748.724.11. Stanje posojil koncem leta 1928 je bilo sledeče: hipotekna posojila Din 20,556.009.98, menična posojila Din 8,612.075.03 in posojila v tekočem računu Din 26,436.406, skupaj 55,604.491.71 Din. Povišek proti prejšnjemu letu Din 10,816.522.41. Razpoložljivega denarja je imel zavod ob koncu leta 1928, naloženega pri raznih denarnih zavodih, Din 20,116.752.70, znak velike likvidnosti zavoda. Rezervni zakladi so se zvišali koncem l. 1928 upoštevajoč tudi dobiček iz leta 1928 po Din 237.269.53, na Din 1,168.448.90. Iz zgoraj navedenih števil jasno razvidimo, da se zavod vsestransko lepo razvija in da uživa splošno največje za upanje in simpatije. Priporočamo ga vsem najtopeleje.

Nekaj o škropljenju sadnega drevja.

Najbolj nevarna in razširjena bolezen, ki napada nekatere sadne vrste, je škrlup ali krastavec. Napada liste in plode (sadeže), pa tudi mlad les. V ormoškem in lutomerskem okraju pravijo, da je sadje vbito. Mnogi, ki si

tajo kake strokovne liste in ki se zani-
majo za napredek kmetijstva, take bo-
lezni že poznajo, a mnogi še razne bo-
lezni pripisujejo vremenskim neprili-
kam ter trdijo, da je kultura vbita (po-
škodovana) od megle in dežja. V enem
oziru imajo ti nevedneži skoraj prav,
ker se glivične bolezni bolj širijo v de-
ževnih letinah. — Jablan, ki je najbolj
podvržena krastavcu, je brezdvomno
zlata parmena (Wintergoldparmäne).
Ta izvrstna sorta, ki je v vinorodnih
krajih precej razširjena in ki jo vsak
dobro pozna, je imenovani boleznijo ta-
ko podvržena, da jo malokatera ugod-
na lega pred tem varuje, pa to tudi v
sušni ugodni letini. — Leta 1921, ko še
sem bil v službi pri vinogradih nemš-
kega viteškega reda (križniškega re-
da) pri Sv. Miklavžu nad Ormožem,
kjer so tudi obsežni sadovnjaki, da se
lahko naredi čez 300 hl jabolčnika, je
en del sadovnjaka, zasajenega z zlati-
mi parmenami, škrlup plodove tako u-
ničil, da so ostali drobni ter se niti ni-
so dali otresti. Škropiti pa se vsled po-
manjkanja delavcev ni moglo. Kdor
ima torej to drevo ter mu rado rodi
(navadno je to drevo zelo rodovitno), a
mu krastavec uničuje sad in listje, naj
se le odloči za škropljenje, ker izgube
za to ne bo trpel. Boljše je žrtvovati
nekaj denarja za škropivo, kakor da
mu bolezen uničuje leto za letom pri-
delek. Škropi se z modro galico, ravno
tako pripravljeno kot za trto, le da se
za prvo in drugo škropljenje lahko vza-
me močnejša raztopina (1½—2%). To
delo se vrši prvič v prvi polovici aprila,
predno je še popje razgnalo, drugič
med cvetjem ali pa po cvetu, in tretjič,
ko so že plodovi razviti (v juniju). Upo-
rabne so za to delo navadne nahrbtnne
škropilnice. Razume se, da se mora
škropivec poslužiti za to pripravne le-
stve. Ako pa se tudi z lestvo ne doseže
vrha, se lahko vzame razpršilnik (Zer-
stäuber) v stran in tanki curek potem
nese visoko, ki pa se nazaj po vejah
razpršuje. Poškropiti se mora seveda
temeljito, drugače je delo brez uspeha.
Sicer se dobijo za to primerne prevozne
škropilnice, vendar pa za tistega, ki
nima obsežnega sadovnjaka, ne kaže
iste nabavljati. Pač pa bi kazalo, več
sosedov naročiti skupno.

Sedaj, ko se oživljajo kmetijsko-na-
daljevalne šole, bode tudi sadjarstvo
prodrlo med širše kmetske sloje ter se
bodo začeli za to važno panogo vse bolj
zanimati. Kjer pa že životarjijo sadjar-
ske in vrtnarske podružnice, so se že
nekateri lotili pridnejšega sadjarstva,
ter ne škropijo samo z modro galico,
ampak tudi z drugimi sredstvi proti
raznim boleznim in škodljivcem. Pri-
šel je nov čas, ko se sadje ne bo v prvi
vrsti uporabljalo za jabolčnik, kakor
se je to godilo dosedaj večidel povsod,
marveč se bo moralo gledati, da se kak
najbolj gospodarsko izkoristi, spravi v
denar, in zato bo treba nuditi boljše
kakovost, kar pa se more le doseči z
boljšim negovanjem ali boljše rečeno:
z umnim sadjarstvom.

Vsled letošnje hude zime bodo mor-
da trpele na pozebi kanadke, sevniske
voščenkice in druge bolj občutljive vrste
ter bo taka drevesa treba najbrž po-

mladiti. Sicer nevarnost ni prehuda,
ker je lansko leto les dobro dozorel.
Kdor pa sadi novo drevje ter nima naj-
bolj ugodne lege in za to primerne ze-
mlje, ali če nima veselja in dobre vo-
lje, da bi drevo tudi malo negoval —
ga tuintam malo okopal, osnažil in po-
gnojil — naj ne gleda preveč na fine
sorte, ampak se naj zadovolji z bobov-
cem, renskim krivopeceljem in drugi-
mi sortami, ki niso tako podvržene raz-
nim boleznim. Kaj pomaga saditi ime-
nitne vrste, ko pa pozneje nima dosti
koristi! Ko so pred leti nekatere gra-
ščine obnovile svoje sadovnjake le z
kanadkami, ananaskami, sevniskimi
voščenkami, zlatimi parmenami, jih
sedaj gledajo že bolj po strani, ali pa
jih precepljajo, ali pa morda celo izme-
tujejo. Ananaska in londonski pepinek
se skoraj izključno obneseta le v vrt-
nih nasadih, kjer se svet vedno obde-
luje. Posamezne sorte zahtevajo tudi
svoje lege, pripravnost zemlje, pa tudi
od podnebja je mnogo odvisno, kar je
že gotovo vsakemu znano. Kdor hoče
saditi drevo, a mu stvar ni prav jasna,
stori dobro, če se prej obrne na Sadjar-
sko in vrtnarsko društvo v Ljubljani,
na domačega šolskega upravitelja, ali
pa si preskrbi knjigo »Sadni izbor za
Slovenijo«, katero je izdalo imenovano
društvo.

Premisliti je še treba, da razne bo-
lezni, pred vsem krastavec, lahko tudi
napadajo manj važne sorte, ako jim
zemlja in krajevne razmere za njih
živiljski razvoj ne prijaajo, ali ako pod-
nebni pojavi niso baš najbolj ugodni.
Treba bo torej obrniti sadjarstvu malo
več pozornosti ter se malo bolj objek-
tivno oprijeti potrebnega negovanja,
kamor spada tudi — škropljenje.

Val. Brumen.

**Vsi posestniki gozdov in lesni trgovci, po-
zor!** Kupim vsako množino jamskega lesa za
rudokope ter tudi vsako množino tesanega le-
sa. Kdo ima jamski les in tesan les, naj pošlje
svoje ponudbe na naslov: Korošec Dragotin,
Šmartno ob Paki. 333

DOPISI

Maribor. Zdravnik gospod dr. Alfonz Wank-
müller je začel ordinirati v hiši Spodnještaj.
Ljudske posojilnice na voglu Gosposke ulice
in Ulice 10. oktobra. Novi zdravnik je že več
let zdravnik mestne občine in je med ljudst-
vom radi svoje ljudomilosti in postrežljivosti
zelo priljubljen. Ordinira pa v omenjeni hiši
v I. nadstropju. — Frančiškansko ulico bodo
razširili na ta način, da bodo visoki rob ob
Tavčarjevi vili in ob hiši nekdanjega mesarja
Černeta zraven Narodnega doma odstranili
gospodarji sami. Na tem mestu od Tattenba-
chove ulice do mestnega električnega podjetja
bodo napravili lep trotoar. — Trgovec gospod
Roman Pelikan bo skupno z gg. Liningerjem
in Scherbaumom zgradil na dvorišču in ob
Frančiškanski ter Wildenrainerjevi ulici ve-
like moderne avtogaraže. Cementni tovarnar
Rogač se mora od tu odseliti, ker je omenjena
družba kupila to hišo in veliko dvorišče. —
Na Tezmem vendar le nameravajo ustanoviti
postajališče za zrakoplove za črto Dunaj—Za-
greb in Dunaj—Trst. — Mariborski lovci se
boje, da bi divjačina v naših krajih ne izu-
mrta. Naročili so si iz Vojvodine večje število

jerebice in fazanov ter so jih nastavili v lovi-
ščih v mariborski okolici. — Ali bodo tudi zaj-
ce in lisice naročili? — Cesta iz Maribora proti
Hočam je v zelo slabem stanju. Ako se voziš
z mestnim autoomnibusom, te trese tako, da
bi se lahko čreva zgubila. Prodca pa leži ob
straneh cele kupe. — V zadnji številki »Slov.
Gospodarja« je pomotoma izostal inserat tr-
govca s špecerijo in semenjem gospoda Weisa,
lastnika prejšnje Hartingerjeve trgovine na
Aleksandrovi cesti. Gospod Weis je daroval
za naše naročnike tudi lepo nagrado, ki je bi-
la dne 24. marca izžrebana. Priporočamo na-
šim naročnikom to trgovino in s tem poprav-
ljamo neljubo pomoto, ker je zadnjič izostal
inserat.

Marenberg. Naš lepi trg se probuja iz dol-
gega verskega spanja. Na dan sv. Jožefa so
imeli moške in fantje skupno sv. obhajilo, na
cvetni petek žene in matere, na Marijin praz-
nik pa dekleta. Toliko ljudstva še pri nas ni
sprejelo sv. zakramentov kot letos.

Sv. Barbara v Slov. gor. Na praznik sv. Jo-
žefa smo spremili na zadnji poti Ivana Domi-
tarja, posestnika, občinskega odbornika, na-
čelnika cerkveno-konkurenčnega odbora, od-
bornika bralnega društva itd. iz Spodnje Ko-
rene. Rajni je bil veren katoliški mož, izobra-
žen, plemenit in dobrega zlatega srca ter neiz-
merno delaven. Bil je 28 let član bralnega
društva, dolgoletni voditelj predvojne Mlade-
niške zveze in odlični narodni borec. Zvest
naročnik naših katoliških listov, pred vsem
»Slovenskega Gospodarja«. Ni bil naš Ivan le
samo vnet prosvetni delavec, temveč se je u-
deleževal tudi z naprednim kmetijstvom in
sadjarstvom na svojem posestvu. Bil je vedno
neomahljiv katoliški mož, trden kot skala.
Zato ni čuda, da ga je spremljalo na pogrebu
obilo prijateljev in občinskih odbornikov s 3
župani na čelu, žandarmerija, učiteljstvo ter
člani naših društev in obilo ljudstva z doma-
če in sosednih župnij. Ob grobu mu je govoril
domači gospod župnik Potočnik in se poslovil
v imenu organizacij od njega. Pevski zbor je
zapel pri hiši žalosti in na mirodvoru gin-
ljive žalostinke. Bil si še v nedeljo, dne 17.
marca pri sv. maši, a čez par ur te je poklical
vsemogočni tja, kjer ni trpljenja in solz. Dra-
gi Ivan, spavaj sladko, tvoj duh pa naj živi
med nami in nas bodri k po tebi začrtanem
delu. Spominjali se te bodo v molitvi, ti pa
prosi tam gori za razširitev katoliške sloven-
ske misli! Teško prizadeti rodbini pa naše
najglobejše sožalje! — In zopet so se o gla-
sili zvonovi in naznanili novo žalost. Zapu-
stila je to solzno dolino nad vse pridna skrb-
na mlada žena in kmetica Alojzija Stuber iz
Spodnje Korene, soproga našega odličnega so-
bojevnika. Rajna zapušča pet malih nepre-
skrbljenih otročičev in globoko žalujočega
moža. Bojimo se prav resno, da ne bo kruta
morilka odšla iz Spodnje Korene. Na sedmini
so nabrali pogrebci 120 Din za Dijaško ku-
hinjo.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Naša mladina
se prav pridno izobražuje. Dekliškega tečaja
pri Sv. Lenartu se je od nas udeležilo 28 de-
klet. Predavanja so bila zelo poučna. Dekleta
od Sv. Lenarta, Sv. Ruperta, Sv. Trojice in
Sv. Antona so izjavila, da si v kratkem usta-
novijo Dekliško zvezo. Dekleta, le izpolnite
svojo obljubo! — Naši mladeniči so se vkljub
hudi zimi v častnem številu udeležili duhov-
nih vaj od 7. do 10. februarja t. l. Premišljeva-
nja vseučiliškega profesorja dr. Greg. Rož-
mana so bila zelo prikupna in v srce segajo-
ča. — Dne 17. in 18. februarja smo imeli tukaj
kmetijski tečaj, ki ga je oskrbela kmetijska
podružnica. Gospoda inž. Mežan in Oblak sta
nam govorila zelo prepričevalno. Želimo ju
še večkrat slišati pri nas. Prvi sad tečaja je,
da je 10 posestnikov poslilo oblastni odbor za
podporo pri napravi betoniranih gnojišč in
gnojničnih jam. — Naša Mladeniška zveza je
dne 17. marca na svojem poučnem shodu zdru-
žila 70 mladeničev v dvorani, ki so z zani-
majem sledili šaljivi igrici »Dva gluha« ter po-